

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

*Жидовська Н.М., к.е.н., доцент,
Львівський національний аграрний університет*

Як відомо, нова система валютного регулювання в Україні запрацювала 7 лютого 2019 року разом із введенням в дію Закону України № 2473-VIII «Про валюту і валютні операції» від 21 червня 2018 року. Вона складається з восьми основних постанов Правління НБУ, які замінили попередню базу з 56 нормативно-правових актів у сфері валютного регулювання (табл. 1). [1]

Таблиця 1

Дія основних постанов НБУ у сфері валютного регулювання

Назва постанови	Сфера дії
1	2
постанова № 1: «Про затвердження Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України»	постійно діючі нормативно-правові акти, але в повному обсязі діятимуть тоді, коли НБУ не матиме потреби застосовувати заходи захисту на валютному ринку для упередження обставин, що загрожують макроринковій стабільності
постанова № 2: «Про затвердження Положення про здійснення операцій із валютними цінностями»	
постанова № 3: «Про затвердження Положення про транскордонне переміщення валютних цінностей»	
постанова № 4: «Про затвердження Положення про перелік заходів захисту, порядок та критерії їх запровадження, подовження та дострокового припинення»	постійно діючі акти, які визначають загальний перелік можливих заходів захисту та критеріїв їх застосування на валютному ринку, а також запроваджують повідомну процедуру щодо кредитних договорів
постанова № 6: «Про затвердження Положення про порядок надання банками Національному банку України інформації щодо договорів, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками»	3 нерезидентами

Продовження табл. 1

1	2
постанова № 5: «Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті»	має тимчасовий характер і визначає конкретні заходи захисту, запроваджені НБУ
постанова № 7: «Про затвердження Інструкції про порядок валютного нагляду банків за дотриманням резидентами граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів»	тимчасово визначає порядок здійснення банками валютного нагляду за дотриманням граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів до скасування цієї вимоги
постанова № 8: «Про затвердження Положення про порядок здійснення уповноваженими установами аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції»	один із ключових документів у впровадженні ризик-орієнтованого підходу у валютному надгляді

Чергові послаблення валютного регулювання затверджені Постановою Правління № 125 від 29 жовтня 2019 року «Про затвердження Змін до Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті» [3]. Національний банк скасовує обмеження на купівлю іноземної валюти та банківських металів фізичними особами в еквіваленті 150 тис. грн на день через касу банку, фінансової установи або в системах онлайн-банкінгу. Також припиняє діяти вимога щодо подання фізичними особами до банків документів, що підтверджують підстави для проведення операцій з купівлі безготівкової іноземної валюти.

За оцінками Національного банку ці послаблення не матимуть суттєвого впливу на валютний ринок, оскільки:

- більшість операцій фізичних осіб з купівлі іноземної валюти здійснюється на суми, менші за 150 тис. грн;
- загальні обсяги купівлі і продажу валюти населенням сьогодні є співмірними.

Доцільно також відмітити, що чиста купівля валюти Національним банком на міжбанківському валютному ринку

завдяки надлишковій пропозиції валюти з боку бізнесу та інвесторів у цьому році сягає майже 4 млрд дол. США, а міжнародні резерви впродовж останніх місяців зберігаються на рівні 21-22 млрд дол. США [4].

Крім того, немає підстав і для посилення тиску на гривню внаслідок дії психологічних чинників – інфляційні та девальваційні очікування українців, як свідчать останні опитування Національного банку, продовжують поліпшуватися.

Зміни набирають чинності 5 листопада 2019 року.

Національний банк продовжуватиме валютну лібералізацію відповідно до темпів поліпшення макроекономічних умов та з урахуванням швидкості ухвалення та імплементації пакету законів, спрямованих на попередження непродуктивного відпливу капіталу з країни.

Література.

1. З 7 лютого 2019 року запрацює нова система валютного регулювання. URL: <http://od.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/366687.html>

2. НБУ. Закон України «Про валюту». URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=53357806>.

3. Постанова Правління «Про затвердження Змін до Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті» № 125 від 29 жовтня 2019 року. URL: https://bank.gov.ua/legislation/Resolution_29102019_125.

4. <https://bank.gov.ua/news/all>

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ КИТАЮ

*Коваленко М.М., д.держ.упр., професор,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при
Президентіві України*

В економіці КНР реалізується системний підхід і позначено контури, як сучасна економіка може розвиватися в умовах протистояння неоколоніальним відносинам. У цій моделі є поєднання планування та ринкової самоорганізації, постійно